

Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w 2019 r.

27.07.2020 r.

↑0,7%

Wzrost ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych

Ponad 99% gruntów gospodarstw rolnych w województwie posiadały gospodarstwa indywidualne. W porównaniu z 2018 r. zwiększyła się ogólna powierzchnia gospodarstw, jednak zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych. W grudniu 2019 r. odnotowano spadek w skali roku liczebności stada trzody chlewnej i owiec, natomiast wzrost liczby bydła i drobiu.

Powierzchnia gospodarstw rolnych w województwie świętokrzyskim stanowiła 3,3% ogólnej powierzchni gospodarstw kraj

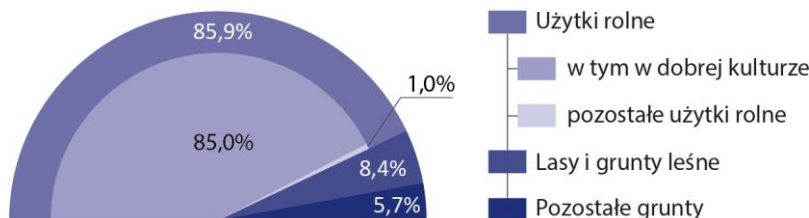
Wyniki corocznego czerwcowego badania rolniczego (R-CzBR) przeprowadzonego przez ankietatorów Głównego Urzędu Statystycznego w czerwcu i lipcu 2019 r. wskazują – w porównaniu z danymi z 2018 r. – na ciągły proces zmian w rolnictwie w województwie świętokrzyskim.

Użytkowanie gruntów

W czerwcu 2019 r. ogólna powierzchnia gospodarstw rolnych, których użytkownicy mieli siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego wyniosła 543,6 tys. ha i w porównaniu z danymi z roku poprzedniego była większa – o 3,5 tys. ha, tj. o 0,7%. Powierzchnia ta stanowiła 3,3% powierzchni gruntów gospodarstw rolnych w kraju. Grunty należące do gospodarstw indywidualnych oszacowano na 538,9 tys. ha, tj. o 0,7% więcej niż w 2018 r.

Wykres 1. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2019 r.

Stan w czerwcu

Powierzchnia **użytków rolnych** w gospodarstwach rolnych zajmowała 467,0 tys. ha i stanowiła 85,9% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. W zdecydowanej większości (99,1%) grunty te należały do gospodarstw indywidualnych. W porównaniu z poprzednim rokiem powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się o 3,7 tys. ha, tj. o 0,8%.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** wyniosła 461,8 tys. ha, tj. 98,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek ten był większy o 0,3 p.proc. Zmniejszył się tym samym udział powierzchni użytków rolnych pozostałych (czyli użytków rolnych nieużytkowanych i nieutrzymywanych w dobrej kulturze rolnej) w ogólnej powierzchni użytków rolnych – z 1,4% w 2018 r. do 1,1% w 2019 r.

Powierzchnia pod zasiewami wyniosła 315,7 tys. ha i była o 1,3% większa w porównaniu z danymi z 2018 r. Udział powierzchni pod zasiewami w ogólnej powierzchni użytków rolnych wyniósł 67,6%. W indywidualnych gospodarstwach rolnych powierzchnia ta ukształtowała się na poziomie 313,1 tys. ha i w porównaniu do 2018 r. zajmowała o 4,4 tys. ha więcej, tj. o 1,4%.

W 2019 r. **powierzchnia gruntów ugorowanych**, będących w dobrej kulturze rolnej, wyniosła 9,5 tys. ha, tj. 2,9% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 9,0 tys. ha (2,8% gruntów ornych tych gospodarstw).

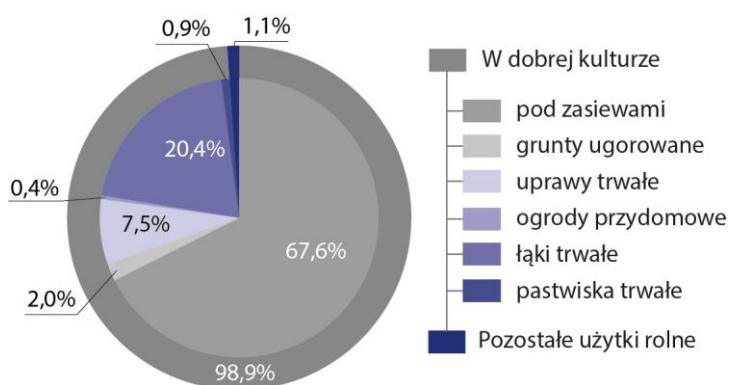
Tablica 1. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych

LATA	Po- wierzchnia gruntów ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozo- stałe grunty	
		ogółem	w dobrej kulturze rolnej			pozo- stałe			
			razem	w tym					
				grunty orne	uprawy trwałe				łąki trwałe
w ha									
OGÓŁEM									
2018	540019	470743	464075	324468	39969	93993	6667	38863	30414
2019	543558	467002	461805	325144	35237	95152	5197	45403	31153
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE									
2018	535045	466213	460161	321321	39944	93425	6052	38659	30173
2019	538937	462892	457809	322148	35222	94387	5083	45106	30939

Pod względem zajmowanej powierzchni, drugą grupą gruntów należących do użytków rolnych w dobrej kulturze były **łąki trwałe** (95,2tys. ha), stanowiły 20,4% użytków rolnych ogółem, a zarazem 17,5% ogólnej powierzchni gruntów.

Wykres 2. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2019 r.

Stan w czerwcu

Uprawy trwałe w gospodarstwach rolnych zajmowały 35,2 tys. ha (7,5% powierzchni użytków rolnych), w tym powierzchnia sadów – 35,0 tys. ha stanowiąc 99,3% areалу upraw trwałych.

Pastwiska trwałe zajmowały 4,4 tys. ha, czyli 0,9% użytków rolnych i 0,8% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych. W stosunku do 2018 r. powierzchnia pastwisk trwałych w województwie świętokrzyskim zwiększyła się (o 6,9%, tj. o 0,3 tys. ha), ale nie zmienił się udział pastwisk trwałych w powierzchni użytków rolnych.

Ogrody przydomowe obejmowały 1,8 tys. ha, przed rokiem 1,5 tys. ha. Ich udział w powierzchni użytków rolnych wyniósł 0,4%, a w ogólnej powierzchni gruntów rolnych województwa oscylował w granicach 0,3%.

Powierzchnia zajmowana przez **lasy i grunty leśne** – 45,4 tys. ha – stanowiła 8,4% powierzchni gospodarstw rolnych. W stosunku do roku 2018 powierzchnia zalesiona zwiększyła się o 6,5 tys. ha, tj. o 16,8%.

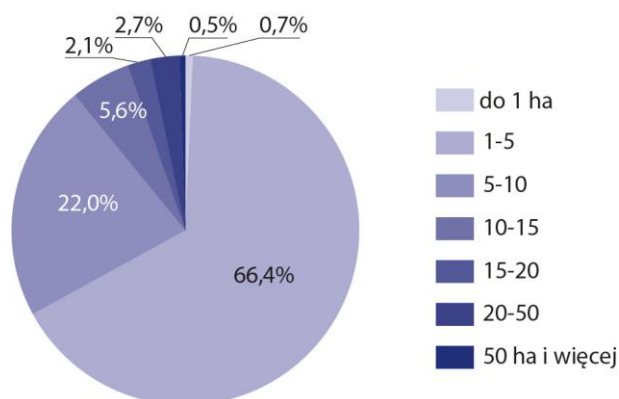
W 2019 r. powierzchnia **pozostałych gruntów** w gospodarstwach rolnych wyniosła 31,2 tys. ha tj. 5,7% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych i była o 2,4% większa od roku ubiegłego.

W województwie świętokrzyskim w 2019 r. liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne wyniosła 83,4 tys., w tym 70,0 tys. użytki rolne pod zasiewami. W ogólnej liczbie gospodarstw posiadających użytki rolne 99,3% (82,8 tys.) stanowiły gospodarstwa, w których powierzchnia użytków rolnych wyniosła powyżej 1 ha. W grupie tych gospodarstw 66,4% posiadało od 1 do 5 ha użytków rolnych, 27,6% gospodarstwa posiadało od 5 do 15 ha użytków rolnych, 3,8% od 15 do - 30 ha, a 1,6% - 30 ha i więcej użytków rolnych.

W 2019 r. użytki rolne posiadało 83,4 tys. gospodarstw rolnych

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 gospodarstwo rolne z użytkami rolnymi wyniosła 5,60 ha (w kraju 10,45 ha). W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha wskaźniki te wyniosły odpowiednio 5,64 ha i 10,62 ha.

Wykres 3. Struktura gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2019 r.

Środki produkcji

W roku gospodarczym 2018/2019 zużycie **nawozów mineralnych (NPK)** w województwie świętokrzyskim było mniejsze niż rok wcześniej. Pod uprawy wysiano 47,3 tys. t nawozów mineralnych w przeliczeniu na czysty składnik, tj. o 2,7 tys. t (o 5,3%) mniej niż przed rokiem. Odnotowano także spadek zużycia nawozów azotowych (N), a wzrost - fosforowych (P_2O_5) i potasowych (K_2O).

Zużycie nawozów mineralnych według grup asortymentowych w porównaniu z poprzednim rokiem gospodarczym przedstawiało się następująco:

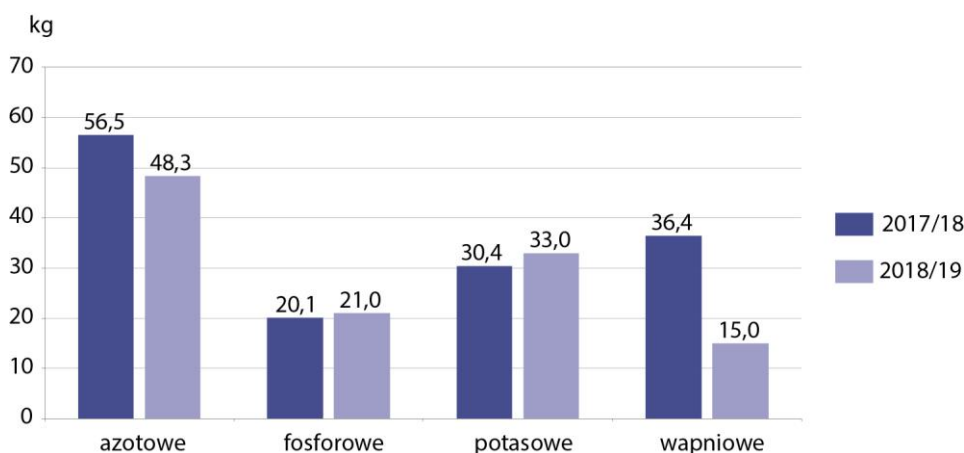
- azotowe (N) – 22,3 tys. t, tj. o 15,6% mniej,
- fosforowe (P_2O_5) – 9,7 tys. t, tj. o 4,1% więcej,
- potasowe (K_2O) – 15,2 tys. t, tj. o 7,7% więcej.

Średnie zużycie nawozów mineralnych pod zbiory w 2019 r, w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ogółem, wyniosło 101,2 kg NPK i było o 4,8 kg (o 4,5%) mniejsze niż w poprzednim roku gospodarczym. Natomiast średnie zużycie nawozów sztucznych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze ukształtowało się na poziomie 102,3 kg NPK, czyli było o 4,7 kg mniejsze niż rok wcześniej.

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych (w przeliczeniu na czysty składnik) azot (N) stanowił 47,2%, fosfor (P_2O_5) – 20,6%, a potas (K_2O) – 32,3%, podczas gdy przed rokiem udział tych składników wyniósł odpowiednio: 52,9%, 18,7% i 28,4%.

W roku gospodarczym 2018/2019 nawozy mineralne stosowało 64,3 tys. gospodarstw rolnych, z tego azotowe – 81,1% gospodarstw, wieloskładnikowe – 69,2%, fosforowe – 6,4% i potasowe – 6,2%.

Wykres 4. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych (w przeliczeniu na czysty składnik) na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej

Zużycie **nawozów wapniowych (CaO)** pod zbiory w 2019 r. wyniosło 6,9 tys. t i było o 10,0 tys. t (o 59,1%) mniejsze niż przed rokiem. Poziom zużycia nawozów wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ogółem wyniósł 14,8 kg CaO i był o 21,1 kg niższy niż w poprzednim roku gospodarczym. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wapniowych wyniosło 15,0 kg CaO, przed rokiem 36,4 kg CaO.

W roku gospodarczym 2018/2019 zużyto 1,9 tys. t **nawozów wapniowo-magnezowych (CaO+MgO)**, tj. o 6,9 tys. t (o 78,7%) mniej niż rok wcześniej. Poziom zużycia nawozów wapniowo-magnezowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych dla rolnictwa ogółem wyniósł 4,0 kg, a w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej ukształtował się na poziomie 4,0 kg.

Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2018/2019

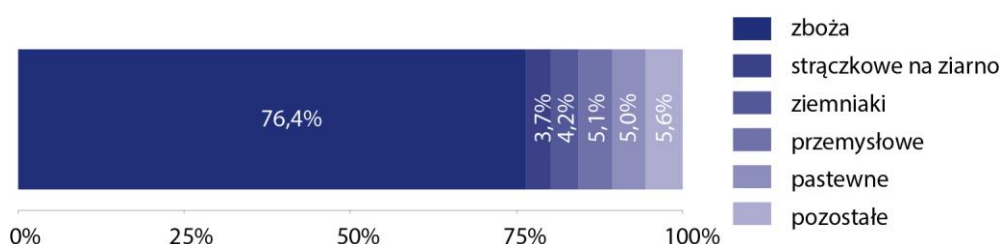
Po upalnym i bezdeszczowym lecie wystąpiły duże niedobory wilgoci, a lokalnie odnotowano suszę glebową. Przebieg pogody we wrześniu 2018 r. sprzyjał przeprowadzaniu zbiorów upraw rolnych i ogrodniczych, jednak niekorzystnie wpływał na uwilgotnienie gleby. Niedobory opadów pogłębiały lokalnie występującą suszę glebową i utrudniały prace związane z przygotowaniem gleby pod jesienne zasiewy. Niedobór wilgoci w glebie nie sprzyjał również wschodom wcześniej zasianych ozimin. Padające deszcze w drugiej połowie października pozwoliły na zakończenie jesiennych prac polowych. Zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy zbóż ozimych. Przebieg pogody w okresie zimy nie stwarzał zagrożeń dla zimujących upraw. Nie odnotowano większych strat spowodowanych uszkodzeniami mrozowymi czy wyprzeniami. Na nielicznych plantacjach odnotowano straty spowodowane małą obsadą roślin i innymi przyczynami (szkodzenia przez dziko żyjące zwierzęta). Na plantacjach rzepaku obserwowano wystąpienie placów po wyprzątach roślinach. Nie dotyczyło to całych plantacji lecz tylko niewielu miejsc, dlatego rolnicy nie dokonywali przesiewów. Wpłynęło to na mniejszą obsadę roślin, a co za tym idzie mniejsze plonowanie. Oziminy po zimie na ogół były w dobrej kondycji. Wznowienie wegetacji roślin ozimych odnotowano pod koniec drugiej dekady marca, a korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiały wiosenne prace polowe. Brak okrywy śnieżnej i znikome opady deszczu w okresie marca i kwietnia spowodowały niedobory wilgoci w glebie co utrudniało wykonywanie siewów wiosennych. Niedobór wilgoci wiosną 2019 r. miał wpływ na wschody roślin jarych, krzewienie i nierównomierne wschody. Na plantacjach zbóż jarych zasianych w późniejszym terminie obserwowano niewyrównane wschody roślin i słabsze krzewienie. Ze względu na niedobory wilgoci sadzenie ziemniaków było opóźnione, rolnicy czekali na deszcz. Pod koniec pierwszej dekady kwietnia odnotowano rozpoczęcie kwitnienia drzew i krzewów owocowych oraz roślin na plantacjach jagodowych. Do końca kwietnia nie zaobserwowano przemarznięcia pąków i kwiatów na drzewach i krzewach owocowych. Na początku maja lokalnie wystąpiły przygruntowe przymrozki, które nieznacznie spowodowały lokalne uszkodzenia na kwitnących plantacjach truskawek. W drugiej połowie maja wystąpiły opady deszczu, lokalnie obfite i ulewne, poprawiły uwilgotnienie gleby, ale na niektórych plantacjach spowodowały straty w uprawach. Ciepłe dni na początku czerwca sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. Dalszy przebieg pogody w drugiej i trzeciej dekadzie czerwca oraz w lipcu był bardzo niekorzystny dla wzrostu i rozwoju roślin. Bardzo wysokie temperatury powietrza, znacznie przekraczające normy wieloletnie oraz brak opadów deszczu w tym okresie, spowodowały znaczne przesuszenie wierzchniej warstwy gleby. Lokalnie odnotowano wystąpienie suszy glebowej. W związku z tym zaobserwowano pogorszenie stanu upraw szczególnie na glebach słabszych, słabsze wyrośnięcie upraw zbóż jarych, słabe wykłoszenie oraz niedostateczne wykształcenie i wypełnianie kłosów. W związku z niedoborem wilgoci i wysokimi temperaturami zaobserwowano wcześniejsze dojrzewanie zbóż. W końcówce czerwca przystąpiono do zbiorów jęczmienia ozimego, a w drugiej dekadzie lipca koszone rzepak i rzepik, a następnie poszczególne zboża. Prace żniwne powszechnie prowadzono w trzeciej dekadzie lipca i pierwszej dekadzie sierpnia. Ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała prowadzeniu prac żniwnych, wysoka temperatura i brak opadów deszczu zwiększały niedobory wilgoci w glebie. W sierpniu na ogół na terenie województwa zakończono zbiór rzepaków i rzepików oraz zbóż. Występujące we wrześniu niewielkie opady deszczu szczególnie w drugiej połowie miesiąca przyczyniły się w niewielkim stopniu do poprawy uwilgotnienia gleby. Ciepła i słoneczna pogoda w miesiącach jesiennych sprzyjała siewom ozimin oraz przeprowadzaniu prac polowych związanych ze zbiorem płodów rolnych. Dokończono rozpoczęte w końcówce sierpnia wykopki ziemniaków, trwały zbiory okopowych pastewnych, warzyw oraz kukurydzy na zielonkę i na ziarno. Na pojedynczych plantacjach buraków cukrowych już we wrześniu można było zauważyć rozpoczęcie kampanii buraczanej. W sadach przy sprzyjającej pogodzie trwały zbiory gruszek, śliwek oraz jabłek.

Produkcja roślinna

Powierzchnia zasiewów w województwie świętokrzyskim w 2019 r. wyniosła 315,7 tys. ha i stanowiła 67,6% ogólnej powierzchni użytków rolnych. W porównaniu z rokiem ubiegłym była większa o 1,3%, tj. o 3,9 tys. ha. W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 99,2% powierzchni zasiewów ogółem (przed rokiem – 99,0%). Zwiększyła się także powierzchnia upraw zbóż i strączkowych na ziarno, a zmniejszyła ziemniaków, upraw pastewnych i roślin przemysłowych.

W ogólnej powierzchni zasiewów największy areal (241,3 tys. ha, tj. 76,4% ogółu zasiewów) zajmowały **zboża ogółem**, tj. zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi. Rośliny przemysłowe uprawiane były na obszarze 18,2 tys. ha, które stanowiły 5,1% powierzchni zasiewów, uprawy pastewne – 17,9 tys. ha (odpowiednio 5,0%), a ziemniaki – 13,1 tys. ha (4,2%). W strukturze zasiewów w porównaniu do roku 2018 zwiększył się udział powierzchni obsianej zbożami (o 2,3 p.proc.) i strączkowych na ziarno (o 0,1 p.proc.). Zmniejszył się natomiast udział upraw pastewnych (o 1,3 p.proc), przemysłowych (o 0,7 p.proc) oraz ziemniaków (o 0,3 p.proc).

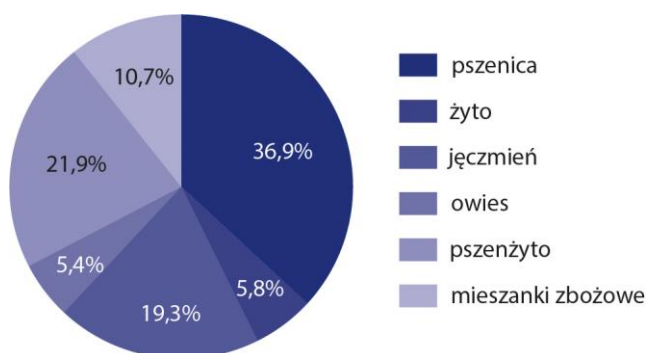
Wykres 5. Struktura powierzchni zasiewów ważniejszych grup upraw rolnych w 2019 r.

Areał uprawy **zbóż podstawowych z mieszankami** wyniósł 230,6 tys. ha, stanowiąc 95,6% ogółu powierzchni zajmowanej przez zboża. W stosunku do stanu z 2018 r. powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zwiększyła się o 4,3 tys. ha, tj. o 4,9%. W gospodarstwach indywidualnych zlokalizowanych było 99,3% upraw zbóż podstawowych z mieszankami.

Wykres 6. Struktura powierzchni zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2019 r.

Stan w czerwcu

Ponad 1/3 powierzchni zasianych zbóż podstawowych z mieszankami zajmowała **pszenica** – 85,0 tys. ha (tj. 36,9% ogółu), w tym pszenica ozima – 69,4 tys. ha. Areał uprawy pszenicy zwiększył się w stosunku do stanu sprzed roku (o 10,6%), zwiększyła się także powierzchnia uprawy pszenicy ozimej (o 4,6%) oraz pszenicy jarej (o 48,4%). **Jęczmieniem** obsiano 44,5 tys. ha, czyli o 3,4 tys. ha mniej niż rok temu. W głównej mierze był to jęczmień jary, który stanowił 80,8% ogółu powierzchni jęczmienia. W porównaniu z rokiem 2018 powierzchnia jęczmienia jarego zmniejszyła się o 6,3%, a jęczmienia ozimego wzrosła o 44,7%. **Owies** uprawiany był na powierzchni 12,5 tys. ha, czyli o 2,3 tys. ha mniejszej niż rok wcześniej.

Na **pszenżyto** przeznaczono 50,5 tys. ha, tj. o 5,9% więcej niż w 2018 r., natomiast **żyto** zajmowało powierzchnię 13,4 tys. ha, czyli o 0,2 tys. ha mniejszą.

Rośliny **pastewne** użytkowane na paszę w 2019 r. zajmowały obszar 15,8 tys. ha, co stanowiło 5,0% ogólnej powierzchni zasiewów. W stosunku do poprzedniego roku areał uprawy pastew-

Powierzchnia zasiewów zajmowała przeważającą część powierzchni użytków rolnych

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami stanowiły blisko 3% zbiorów krajowych

nych uległ ograniczeniu o 3,8 tys. ha (tj. o 19,3%). W strukturze zasiewów udział roślin pastewnych zmniejszył się w stosunku do 2018 r. o 1,3 p.proc. W gospodarstwach indywidualnych zlokalizowane było 97,9% wszystkich upraw pastewnych. **Kukurydzę na zielonkę** uprawiano na powierzchni 7,2 tys. ha, tj. o 8,6% mniejszej niż rok temu. Rośliny **strączkowe pastewne na zielonkę** zajmowały obszar 1,1 tys. ha, czyli o 7,3% mniejszy niż przed rokiem.

Powierzchnia uprawy **ziemniaków** (razem z powierzchnią w ogrodach przydomowych) wyniosła 13,1 tys. ha wobec 13,9 tys. ha w 2018 r., czyli zmniejszyła się o 5,6%. Ich udział w ogólnej powierzchni zasiewów wyniósł 4,2% i zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 0,3 p.proc. Cała niemal uprawa ziemniaków znajdowała się w gospodarstwach indywidualnych.

W porównaniu z rokiem 2018 zmniejszyła się powierzchnia upraw **przemysłowych** z 18,2 tys. ha do 16,2 tys. ha w 2019 r., tj. o 11,0%. Stanowiło to 5,1% ogólnej powierzchni upraw województwa wobec 5,8% przed rokiem. Powierzchnia upraw **rzepaku i rzepiku** zmniejszyła się o 11,5% z 12,1 tys. ha do 10,7 tys. ha. Udział rzepaku i rzepiku w ogólnej powierzchni zasiewów zmniejszył się z 3,9% do 3,4%, z kolei areal uprawy **buraków cukrowych** o 25,5% wynosząc w 2019 r. 3,1 tys. ha. Gospodarstwa indywidualne uprawiały 96,8% ogółu roślin przemysłowych, 95,8% rzepaku i rzepiku i 99,5% buraków cukrowych.

W województwie świętokrzyskim zebrano 672,4 tys. t **zbóż podstawowych z mieszankami**, tj. o 2,4% więcej niż przed rokiem. Stanowiło to 2,7% zbiorów krajowych. Większa produkcja zbóż podstawowych z mieszankami wynikała ze zwiększenia powierzchni uprawy, przy gorszym plonowaniu (spadek z 29,9 dt/ha do 29,2 dt/ha).

Zbiory **strączkowych jadalnych** wyniosły 8,6 tys. t i były o 6,9% niższe niż przed rokiem. Spadek ten wynikał z powodu gorszego plonowania - o 10,7%, pomimo większej powierzchni uprawy o 4,5%.

Zbiory **ziemniaków** (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) były o 20,0% niższe w porównaniu z 2018 r. i wyniosły 269,3 tys. t. Spadek produkcji był wynikiem zmniejszenia powierzchni uprawy oraz spadku plonów. Wydajność ziemniaków z 1 ha w województwie świętokrzyskim wyniosła 205 dt i była niższa o 15,3% od odnotowanej w 2018 r.

Tablica 2. Plony i zbiory głównych ziemiopłodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Plony			Zbiory		
	2018	2019		2018	2019	
	z 1 ha w dt	2018=100		z 1 ha w dt	2018=100	
Zboża podstawowe z mieszankami	29,9	29,2	97,7	657,0	672,4	102,4
Strączkowe jadalne	20,5	18,3	89,3	9,2	8,6	93,1
Ziemniaki	242	205	84,7	336,6	269,3	80,0
Buraki cukrowe	615	609	99,0	255,6	188,4	73,7
Rzepak i rzepik	17,6	22,7	129,0	21,2	24,2	114,0

Wyższą produkcję przy lepszym plonowaniu osiągnięto w przypadku **rzepaku i rzepiku**. Zbiory oszacowano na poziomie 24,2 tys. t, a średnie plonowanie wyniosło 22,7 dt/ha. Produkcja była większa o 14,0%, a przeciętny plon o 29,0% w porównaniu z rokiem 2018.

Zbiory **buraków cukrowych** wyniosły 188,4 tys. t i były niższe (o 26,3%) w porównaniu z odnotowanymi w 2018 r. Spadek produkcji był wynikiem gorszego plonowania oraz zmniejszenia powierzchni uprawy. W województwie przeciętny plon buraków cukrowych wyniósł 609 dt/ha – o 1,0% mniej od uzyskanych w 2018 r.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

W grudniu 2019 r. **pogłowie bydła** ogółem wyniosło 158,3 tys. sztuk i zwiększyło się o 4,8 tys. sztuk (o 3,1%) w stosunku do stanu notowanego w analogicznym okresie 2018 r., natomiast w porównaniu z czerwcem 2019 r. zmniejszyło się o 0,4 tys. sztuk (o 0,2%). Pogłowie krów w omawianym okresie wyniosło 53,5 tys. sztuk i zwiększyło się w odniesieniu do grudnia 2018 r., tj. o 0,1%. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 99,4% wojewódzkiego pogłowia bydła.

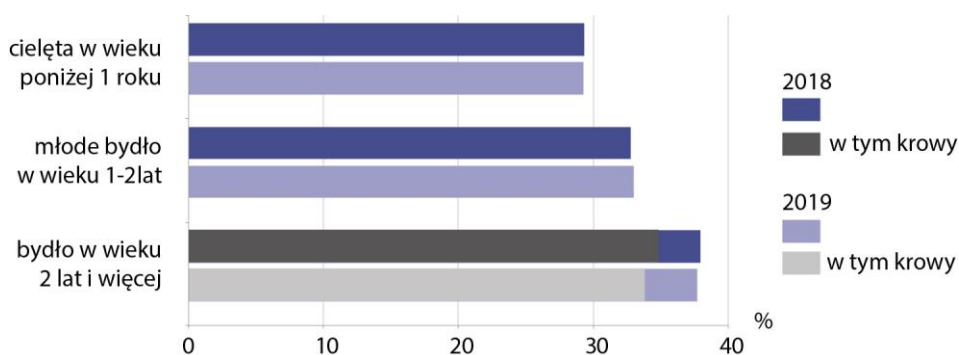
W strukturze pogłowia bydła ogółem w skali roku zmniejszył się udział bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej (o 0,2 p.proc.), w tym pogłowia krów (o 0,9 p.proc.), natomiast zwiększył się udział młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 0,3 p.proc.). Udział cieląt w wieku poniżej 1 roku nie zmienił się w ciągu roku.

Obsada bydła ogółem, w tym krów, na 100 ha użytków rolnych wyniosła odpowiednio 33,9 szt. i 11,5 szt., wobec 32,6 i 11,4 sztuk w grudniu 2018 r.

W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano wzrost liczebności stada bydła o 3,1%

Wykres 7. Udział bydła według grup wiekowo-użytkowych w pogłowie ogółem

Stan w grudniu

Pogłowie trzody chlewnej według stanu w grudniu 2019 r. wyniosło 196,9 tys. sztuk i zmniejszyło się w porównaniu ze stanem notowanym przed rokiem o 1,7 tys. sztuk (o 0,9%), a w odniesieniu do czerwca 2019 r. zwiększyło się o 15,6 tys. sztuk (o 8,6%). Stado loch na chów w omawianym okresie wyniosło 20,0 tys. sztuk, tj. o 1,3 tys. sztuk (o 7,1%) więcej niż w grudniu 2018 r. i o 1,8 tys. sztuk (o 10,1%) więcej niż w czerwcu 2019 r. W gospodarstwach indywidualnych utrzymywane było 89,3% całego pogłowia trzody chlewnej.

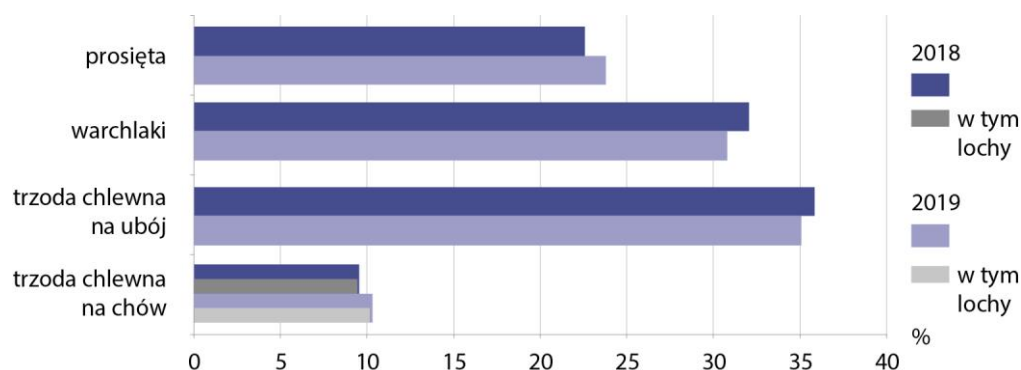
W strukturze pogłowia trzody chlewnej ogółem w skali roku zmniejszył się udział warchlaków (o 1,3 p.proc.) oraz trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na ubój (o 0,8 p.proc.). W tym samym okresie zwiększył się udział prosiąt (o 1,2 p.proc.) oraz trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej przeznaczonej na chów (o 0,8 p.proc.).

Obsada trzody chlewnej ogółem, w tym loch na chów, na 100 ha użytków rolnych wyniosła odpowiednio 42,2 szt. i 4,3 szt., a w grudniu 2018 r. – 42,2 szt. i 4,0 szt.

W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano spadek liczebności trzody chlewnej o 0,9%, ale wzrost pogłowia loch na chów o 7,1%

Wykres 8. Udział trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych w pogłowie ogółem

Stan w grudniu

Pogłowie owiec w grudniu 2019 r. liczyło 5,3 tys. sztuk i było o 23,2% niższe od stanu notowanego w grudniu 2018 r., natomiast w porównaniu do stanu z czerwca 2019 r. obniżyło się o 16,5%. Maciorki jednoroczne i starsze stanowiły 56,7% ogółu stada owiec (3,0 tys. sztuk). Na gospodarstwa indywidualne przypadało 92,9% ogółu pogłowia województwa. W grudniu 2019 r. obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1,1 szt., w tym maciorek 0,6 szt.

Pogłowie drobiu ogółem w grudniu 2019 r. wyniosło 6265,7 tys. sztuk i było o 499,3 tys. sztuk (o 8,7%) większe w odniesieniu do grudnia 2018 r. i o 769,3 tys. sztuk (o 10,9%) mniejsze w odniesieniu do czerwca 2019 r. Gospodarstwa indywidualne utrzymywały 99,8% wojewódzkiego pogłowia drobiu. W strukturze pogłowia drobiu ogółem 92,2% stanowił drób kurzy razem, w tym nioski – 20,0%. Obsada drobiu na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1341,7 szt., wobec 1225,0 szt. w grudniu 2018 r.

Skup wybranych produktów i ich ceny

W 2019 r. w województwie świętokrzyskim skupiono produkty rolne o łącznej wartości 1550,7 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), tj. o 7,6% więcej niż w roku poprzednim. Wartość skupionych produktów roślinnych wyniosła 498,4 mln zł i stanowiła 32,1% ogólnej wartości skupu w województwie świętokrzyskim, a produktów zwierzęcych – 1052,3 mln zł (67,9%).

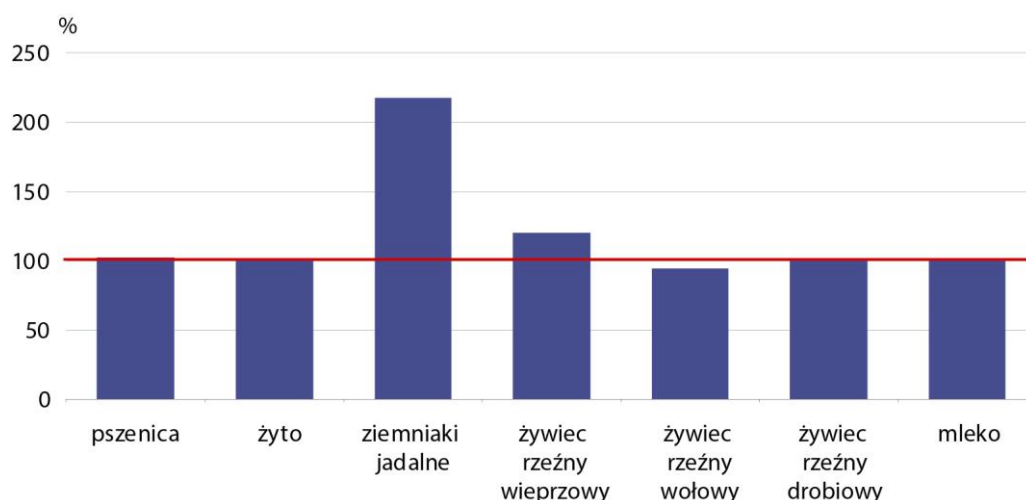
Skup **zbóż ogółem** (łącznie z ziarnem siewnym) w województwie świętokrzyskim w 2019 r. ukształtował się na poziomie 86,2 tys. t i był o 1,9% mniejszy niż w 2018 r. W 2019 r. skupiono 68,7 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). W odniesieniu do roku poprzedniego skup był mniejszy o 6,1%. W omawianym roku skupiono 48,0 tys. t **pszenicy**, tj. o 8,3% mniej niż w poprzednim roku. Skup **żyta** wyniósł 1,5 tys. t i zwiększył się o 108,5% w odniesieniu do 2018 r.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2019 r. wyniosła 71,85 zł za 1 dt. i była o 2,4% wyższa niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 83,35 zł tj. o 8,0% więcej niż w roku poprzednim. W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 59,55 zł za dt., tj. o 1,0% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2018 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 9,0% i osiągnęła poziom 66,37 zł.

Zarówno w skupie, jak i w obrocie targowiskowym dla większości produktów rolnych w stosunku do poprzedniego roku odnotowano wzrost cen

Wykres 9. Zmiany cen skupu głównych produktów rolnych w 2019 r.

2018 = 100

Skup **ziemniaków ogółem** w 2019 r. ukształtował się na poziomie 8,2 tys. t. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek ilości skupionych ziemniaków o 0,8%.

W omawianym roku za ziemniaki ogółem w skupie płacono 90,37 zł za 1 dt, tj. o 114,4% więcej niż przed rokiem. Cena **ziemniaków jadalnych** (bez wczesnych) wyniosła 90,50 zł za 1 dt i była wyższa o 117,6% w porównaniu do 2018 r. W obrocie targowiskowym średnia roczna cena ziemniaków jadalnych późnych ukształtowała się na poziomie 164,38 zł za 1 dt, i była wyższa o 118,9% od ceny z poprzedniego roku.

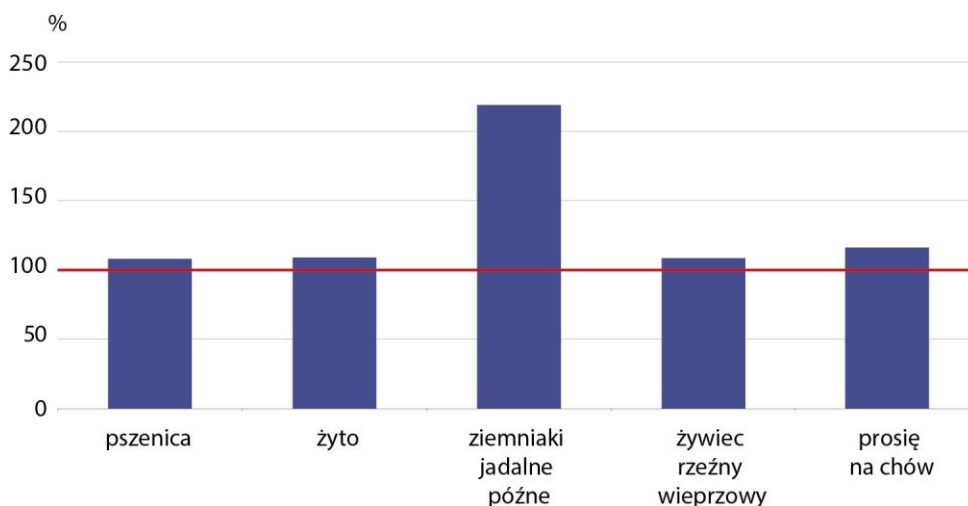
Skup **buraków cukrowych** wyniósł 203,4 tys. t i był mniejszy o 21,7% w stosunku do 2018 r. Średnia cena skupu 1 dt wyniosła 7,52 zł i była niższa o 0,3% od ceny skupu w poprzednim okresie.

W omawianym roku skupiono o 5,6% więcej **rzepaku i rzepiku ogółem** (23,2 tys. t), a cena za 1 dt była niższa o 0,2% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2019 r. skupiono 159,7 tys. t **żywca rzeźnego** w wadze żywej, tj. o 7,2% mniej niż przed rokiem. W ciągu ostatniego roku skupiono 72,9 tys. t żywca wieprzowego, tj. o 5,7% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 47,6 tys. t i był o 33,5% mniejszy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 54,2 tys. t, czyli o 0,9% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 10. Zmiany cen targowiskowych głównych produktów rolnych w 2019 r.

2018 = 100

W omawianym roku cena **żywca wieprzowego** w skupie osiągnęła wartość 5,36 zł za kg, tj. o 20,0% wyższą niż w 2018 r. Na wolnym rynku przeciętna cena żywca wieprzowego osiągnęła poziom 6,19 zł za 1 kg i była o 8,4% wyższa w porównaniu do cen w 2018 r. Cena skupu żywca **wołowego** wyniosła 6,48 zł za kg, tj. zmniejszyła się o 5,5% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku. W 2019 r. cena skupu **drobiu rzeźnego** osiągnęła poziom 3,74 zł i była o 1,2% wyższa w porównaniu z zanotowaną przed rokiem.

W 2019 r. za 1 **prosię** przeznaczone do dalszego chowu płacono 214,89 zł, tj. o 16,1% więcej niż w 2018 r.

Skup **mleka** w 2019 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 180,0 mln l, tj. o 1,5% mniej niż przed rokiem. Za 1 l mleka w omawianym roku w skupie płacono 1,27 zł, tj. o 1,8% więcej niż w 2018 r.

W 2019 r. w odniesieniu do roku poprzedniego poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. Ukształtowała się ona na poziomie 8,1 (wobec 7,3 w 2018 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa zwiększeniu i wyniosła 6,9 w 2019 r., wobec 6,2 w 2018 r.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Kielcach
Dyrektor Agnieszka Piotrowska-Piątek
Tel: 41 249 96 00

Rzeczposzechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Rolnictwo w województwie świętokrzyskim w latach 2017 i 2018](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[powierzchnia gospodarstwa rolnego](#)

[użytki rolne](#)

[powierzchnia pozostałych użytków rolnych](#)

[powierzchnia lasów i gruntów leśnych](#)

[powierzchnia pozostałych gruntów](#)

[nawozy mineralne](#)

[zwierzęta gospodarskie](#)

[skup produktów rolnych](#)

[ceny skupu](#)

[ceny targowiskowe](#)